

ČESKOSLOVENSKÁ DÁLKOVÁ ŠKOLA V EXILU.

Oběžník č. 50 /Mravní a náboženská výchova./
Též jako příloha časopisu "Skaut-exulant".

V Z Á J E M N Á P O M O C .

Napsal Přemysl Pitter.

- * -

Sledujte oběžníky Čs. doplňovací dálkové školy v exilu a napište nám své mínění a rady. Korespondenci řiďte na vedení dálkové školy: Dr. Josef Kratochvíl, Stuttgart, Postfach 1134.

Po bílé silnici k Jičínu se ploužila vesnická stařenka. Šla ohnuta, neboť kromě sedmdesátky nesla na hřbetě hodnou loktuši dříví. Staré střevice měla v ruce, kartounový šátek posunutý do týla, takže jí slunce líbalo na šedivé vlasy.

Kolem bylo ticho, obilí se čeřilo jen jemně, neslyšitelně, a jenom pěnkava chvílemi zazpívala na jabloni. Nenadále stařenka uslyšela kroky; někdo za ní pospíchal. A tu se již ozvalo: "Dej Pánbůh dobré jitro, matičko!"

Zastavila se a obrátila. Před ní stál mladík asi dvacetiletý, oděný po městu, ale prostě. V ruce měl sukovku, zdráv byl jako trn a oči mu v osmahlých tvářích upřímně svítily.

"Dej to Pánbůh," děkovala stařenka, "a pěkně vítám!"

"Děkuji; - kam s tím dřívím?" ptal se srdečně.

"I do Jičína, panečku, na prodej," odpovídala. "Syn i nevěsta pracují od rána do večera, mají hromádku dětí a zle je teď mezi lidem. Člověk musí pomáhat - nechci výměnek brát jen zadarmo, třebaže naši jsou ke mně tuze hodní."

Vypravovala to ztěžka, protože se při každém kroku pod břemenem klonila. Nenadále se zeptala: "A vy, panáčku, zdaleka?"

"Až od moravských hranic."

"I pro páníčka," zadivila se, "kde jste se tu vzal?"

"Jdu na zkušenou, abych poznal naši milou českou zem a její lidi," odpověděl.

Stařenka si pokyvovala: "A to jste, myslím, student!"

Mladík přisvědčil. Vtom se však zastavil, zahleděl se na babičku a řekl vroucně:

"Babičko, složte tu loktuši, kousek vám ji ponesu!"

Stařenka se zasmála, div nezavýskla: "Co by vám to napadlo, človíčku!"

"Snad se nebojíte, že bych vám s tím utekl?" tázal se.

"I to Pánbůh chraň - ale takový panáček!" volala.

Avšak mladík stál na svém, vysvětloval, žádal; konečně tedy usedla na trávnik pod příkopem a sundala loktuši. Vzal její břímě na bedra a pobídl: "Teď se nám půjde veseleji!"

Stařenka vedle něho cupala jako poplašená koroptev; staré ruce spínala a pořád vedla svou: "I Bože, jak jsem si to od vás zasloužila a jak vám to oplatím!"

"Bodejť byste neoplácela," usmíval se, "snad jste se jaktěživa málo nadřela a nastarala!"

Stále chtěla, aby už loktuši složil, že dříví opět sama ponese, ale mladík říkal: "Ještě jen kousek."

Kdo je potkal, každý se za nimi ohlédl a pomyslí si: Ta má hodného syna.

Až před samým Jičínem loktuši složil.

"Jak já vám to, panáčku, oplatím," stýskala si. "Aspoň mi povězte, jak vám říkají, abych věděla, na koho mám vzpomínat."

Mladík se trochu zamyslíl a potom řekl: "Karel Havlíček; také já na vás budu vzpomínat, protože jste hodná babička."

Došel s ní až na náměstí a srdečně jí stiskl ruku na rozloučenou.

Dívala se za ním, dokud v bráně nezmi-
zel. Lidem potom vypravovala: "Neznámý člověk - nikdy jsem ho neviděla - a tak mi pomohl!" -

Tuto drobnou událost ze života vynikajícího českého spisovatele a národního buditele Karla Havlíčka Borovského vypra-

vuje nám Karel Václav Rais, který napsal mnoho krásných povídek a románů z české minulosti. Příběh nám ukazuje, že Karel Havlíček měl od mládí citlivé srdce, že se uměl vžívat do bolesti a trampot jiných lidí. Rozuměl lidu a jeho potřebám a proto mohl národu pomáhat a jej vést.

Hlavní rysy povahy člověka se objevují už v mládí. Proto dobře sami sebe pozorujte, jaké vlastnosti projevujete. Zkoumejte svou povahu. Dokud jste ještě mladí, můžete mnoho u sebe napravit a nepěkné vlastnosti a sklony přeměnit na dobré.

Nejlépe poznáváme, co nám ještě chybí, když srovnáváme svůj život s životem jiných dobrých a znamenitých lidí. Ovšem, každý člověk má vedle vlastností pěkných také vlastnosti nepěkné, různé škodlivé návyky, které kazí dokonalý obraz jeho života. Tak na příklad i o Karlu Havlíčkovi musím vám, bohužel, říci, že vedle mnoha krásných a vynikajících vlastností měl jeden zlý návyk: kouření. Tím si podlomil zdraví a umřel na součotiny v nejlepších letech, ve svém 35 věku, kdy mohl českému národu nejvíce prospět. Ublížil nejen sobě, ale ublížil i národu.

My se však nebudeme dívat na chyby lidí, nýbrž na jejich dobré a krásné vlastnosti a těm se budeme od nich učit. Tak v příběhu o Karlu Havlíčkovi jsme viděli, že to byl člověk soucitný, ochotný posloužit obětavě každému, kdo pomoci potřeboval.

Ani nevíte, kolik je kolem vás lidí, kteří potřebují pomoci! Možná, že leč který z vás, kdyby byl na místě Havlíčkově, přešel by tu stařenku a ani by si nevzpomněl, že by jí mohl pomoci. Tak

často chodíte kolem lidí, kteří nesou nebo táhnou nějaké břemeno, ale vy jste zaměstnání svými myšlenkami, svými zábavami, nebo také svými starostmi a těžkostmi, takže si ani nepovšimnete, že tu jde někdo vedle vás nebo kolem vás, který vleče těžké břemeno.

Je pravda, někdy to jeho břemeno bylo příliš těžké pro vás, kdybyste je měli sami nést. Vy byste unesli tak polovinu jeho tíhy. Ale to přece často jde! Popadnete to břemeno za jeden konec, ten druhý za opačný konec, a už to jde jedna radost! A čím víc lidí by se o to břemeno dělilo, tím lehčí by to každému bylo, takže by nikdo dohromady tu tíhu ani necítil!

Ale nejsou v životě jenom taková břemena, která se dají nést na zádech, v ruce, nebo táhnout na vozičku. Jsou břemena těžkých starostí, bolestí a zármutků. Já vím, že i z vás leckdo ucítil už takovou tíhu na sobě, která ho tlačila a bolela víc než nejtěžší břemeno. Někomu umřela maminka, jinému tatínek, sestra, bratr či někdo jiný, koho měl rád. Jak vás bolelo, když se ostatní kolem vás smáli, žertovali, zatím co vaše srdce bylo plno smutku!

Jiný zase poznal, co je to břímě nemoci nebo nějaké tělesné vady. Ostatní vesele běhají, dovádějí, a vy jste jako vypuzení z jejich řad. Nebylo vám v té chvíli teskno?

Někdy vám to ve škole nešlo a dostali jste špatnou známku. Co tomu řeknou doma? Jak se vám to šlo těžce domů, jako byste nesli těžké břemeno! A kamarádi a kamarádky kolem vás skotačí, chlubí se svými pěknými známkami a nad vaším vysvědčením se dokonce škodolibě usmívají.

Jak ti bylo v té chvíli milé, když přišel kterýsi kamarád, poplácal tě přátelsky po zádech a řekl upřímně: "Však ty si to zase napraviš! Mně to dřív taky nešlo, ale pustil jsem se do toho a už mám známku lepší."

Jako by ti v té chvíli půl břemene ubral! Ano, takhle to doma povíš: "Uvidíte, že si to napravím!"

A tak, milí chlapci a děvčata, když se lépe rozhlédnete kolem sebe, neuvidíte jen samé veselé a bezstarostné tváře, ale také takové, které jsou plny smutku. A až vyrostete a přijdete do života, spatříte, kolik břemen lidí tlačí a tiskne k zemi! A to jenom proto, že každý nese to své břemeno sám a málo je těch, kdo mu pomáhají. A přece jak jinak, lehčeji a radostněji by se žilo, kdyby všichni lidé dělali to, k čemu je vybízí veliký apoštol Pavel slovy:

"Jedni druhým břemena noste a tak plňte zákon Kristův!"

Ano, je to zákon Kristův a vůle Boží, abychom sdíleli těžkosti a starosti druhých a pomáhali jim ze všech svých sil je nésti. Pak i my, když nějaké to břemeno uvalí osud na nás, nebudeme se svou tíhou a bolestí sami, ale přiskočí ostatní a už bude naše starost menší.

Učte se tomu už dnes, jak pomáhat a nosit břemena druhým. Všimněte si druhých, mějte stále oči otevřeny pro jejich radosti i žalosti. Nechoďte jako slepí, nebo takoví, kteří nevidí nic než sebe. To činí jen sobci. A sobci nemají požehnání Božího, a když osud jim uloží těžké břemeno na bedra, zůstávají s ním sami.

Vy však noste jedni druhým břemena a tak plňte zákon Kristův !